

Kooste

Järjestöavustukset 2025

Vuoden 2025 toiminta-avustukset

- Toiminta-avustus 88 järjestölle, stea ak-rahoitukseen kytkeytyvä avustus 8 järjestölle
- Suurin toiminta-avustus 55 000e
- Kumppanuudet 8500 – 290 000e
- Pienin avustus 200e
- Toiminta-avustusten keski-arvo 3270
- 1000e tai alle avustuksia 49 järjestölle
- Yhteensä 950 000 euroa

Millaista toimintaa avustuksella toteutettiin

- Järjestöillä pääsääntöisesti useita toimintamuotoja
- Ryhmä-, kerho- ja kohtaamistoiminta (n. 2/3 järjestöistä)
 - Esimerkiksi: Vertaisryhmät, perhekahvilat, keskustelu- ja tukiryhmät
- Tapahtumat ja tempaukset (n.1/2 järjestöistä)
 - Huom, avustusta ei myönnetä yksittäiseen isoon tapahtumaan, mutta tapahtumat osana toiminnan kokonaisuutta voivat olla avustuskelpoisia.
- Vertaistuki ja psykososiaalinen tuki (n. 1/2 järjestöistä)
 - Korostuu etenkin sairaus- ja vammaisjärjestöissä, perhetoiminnassa ja mielenterveystyössä

Millaista toimintaa avustuksella toteutettiin

- Lasten ja perheiden toiminta (n. 1/3 järjestöistä)
 - Perhekahvilat ja vastaavat toimintamallit, vanhemmuuden tukeminen
- Toimintakyvyn tukeminen (n. 1/3 järjestöistä)
 - Liikunta, ulkoilu yms.
 - Korostuu eläkeläisjärjestöissä sekä potilas- ja kansanterveysjärjestöissä
- Neuvonta, luennot, kurssit ja koulutukset sekä arjen konkreettinen tuki (n. 1/3 järjestöistä)
 - Luennot, työpajat, digituki
 - Kuulolähipalvelu, asiointiapu

Toiminnan toteutuminen

- Järjestöjen oman arvion mukaan avustettu toiminta toteutui hyvin. Selkeä enemmistö (n.88%) raportoi toiminnan toteutuneen kokonaisuudessaan hakemuksen mukaisesti ja loput osittain. Yksi järjestö ajoi toimintansa alas vuoden 2025 aikana, mutta oli ehtinyt jo toteuttaa avustettavan toiminnan kevätkauden aikana.
- Järjestöt arvioivat toiminnan onnistuneen pääosin hyvin tai erittäin hyvin. Onnistumista perusteltiin erityisesti tavoitteiden saavuttamisella, aktiivisella osallistumisella, toiminnan jatkuvuudella sekä sillä, että toiminta vastasi kohderyhmien tarpeisiin.
- Osallistujilta saatu palaute oli pääosin erittäin myönteistä. Toiminnan koettiin lisäävän yhteisöllisyyttä, vähentävän yksinäisyyttä, tarjoavan vertaistukea ja tuovan mielekästä sisältöä arkeen.
- Arvioinnissa joudutaan nojaamaan vahvasti järjestöjen omiin arvioihin ja palautemekanismeihin. Tämän vuoksi on haastavaa erottaa systemaattisesti kaikkein vaikuttavimmat toimintamallit ja toimijat niistä, joiden toiminta täyttää tavoitteet kohtuullisesti mutta joiden vaikutukset jäävät vähäisemmiksi.

Toiminnan toteutumista rajoittaneet tekijät

Osittaisen toteutumisen yleisin syy oli myönnetyn avustuksen jääminen haettua pienemmäksi. Tämä vaikutti erityisesti toiminnan laajuuteen, keston ja toimintakertojen määrään, mutta vain harvoin toiminnan toteutumiseen kokonaan.

Toiseksi yleisin tekijä oli vapaaehtoisten vähäinen määrä. Toiminnan toteutuminen on monissa järjestöissä vahvasti riippuvaista yksittäisistä vapaaehtoisista, tällöin yksittäiset sairastumiset tai muut äkilliset poissaolot voivat vaikuttaa suhteellisen paljon toiminnan toteutumiseen, koska korvaavia tekijöitä ei aina ole saatavilla.

Osa suunnitelluista tapahtumista jäi toteutumatta vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Erityisen herkkiä osallistujakadon vaikutuksille olivat ennakkoilmoittautumista ja pidempää sitoutumista vaativat toiminnot.

Havaintoja järjestöiltä

Järjestöjä pyydettiin kertomaan havaintojaan ja ilmiötietoja toiminnastaan

- Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin liittyvät haasteet näkyvät järjestöjen arjessa. Vastauksissa korostuivat perheiden kuormittuminen, vanhemmuuden tuen tarve, nuorten mielenterveyteen liittyvät huolenaiheet sekä matalan kynnyksen harrastus-, vertaistuki- ja kohtaamismahdollisuuksien merkitys.
- Monien osallistujien arjessa korostuu tarve sosiaalisille kontakteille, yhteisöihin kuulumiselle ja turvallisille kohtaamisille. Järjestöjen havaintojen perusteella ihmisten sosiaaliset verkostot ovat monissa elämäntilanteissa kaventuneet esimerkiksi sairastumisen, ikääntymisen, elämäntilanteiden muutosten tai pitkään jatkuneen kuormituksen seurauksena. Vastauksissa korostuu merkityksellisten kohtaamisten ja vertaissuhteiden merkitys hyvinvoinnille.
- Järjestöt korostavat yhteistyön merkitystä hyvinvointialueen kanssa erityisesti palveluohjauksen, tiedonkulun ja ennaltaehkäisevän työn näkökulmasta. Vastauksista välittyy näkemys siitä, että järjestöjen toiminta täydentää palvelujärjestelmää tarjoamalla matalan kynnyksen tukea, yhteisöllisyyttä ja vertaistoimintaa tilanteissa, joissa varsinaisten palveluiden tarve ei vielä ole suuri.

Mistä toiminnan kustannukset muodostuvat

- Palkat ja palkkiot: Puhtaasti vapaaehtois pohjalta toimivien järjestöjen ulkopuolella kulurakenteessa korostuvat henkilöstökulut. Suuremmissa järjestöissä ja avustuksissa korostuu järjestön oman henkilökunnan palkkakustannukset. Erilliset ohjaajien tai kouluttajien palkkiot korostuvat järjestöissä joilla ei ole vakituista henkilökuntaa.
- Toiminnan mahdollistavat kustannukset. Avustuksia käytettiin ensisijaisesti varsinaisen toiminnan toteuttamiseen ja osallistumisen mahdollistamiseen. Tyypillisiä käyttökohteita olivat tilavuokrat, materiaalit ja tarvikkeet, tarjoilut sekä tapahtumien ja ryhmien järjestelykulut. Vastausten perusteella avustusten merkitys oli ennen kaikkea siinä, että ne mahdollistivat matalan kynnyksen toiminnan ja pitivät osallistumiskustannukset osallistujille kohtuullisina tai maksuttomina.

Osallistujien ja tekijöiden määristä

- On syytä huomioda, että järjestöjen välillä on eroja tilastointitavoissa ja -käytännöissä, joten luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, mutta auttavat hahmottamaan toiminnan mittakaavaa.
- On myös perusteltua, että osa toimijoista tavoittaa laajoja joukkoja helpommin tavoitettavia kohderyhmiä ja osa pienempiä määriä haastaviin ryhmiin kuuluvia. Näin määrät eivät aina kerro toiminnan vaikuttavuudesta tai laadusta.
- Toimintaan on vuoden aikana osallistunut n. 60 000 ihmistä, ja sen järjestämiseen on osallistunut n. 2350 vapaaehtoista ja 177 työntekijää. Työntekijöitä tässä tarkastelussa myös tuntityönä esimerkiksi ryhmiä ohjanneet henkilöt, eli kaikki toiminnasta palkkaa tai palkkiota saaneet. Vain 7 järjestössä avustettu toiminta toteutettiin ilman vapaaehtoisia.

Mitä on opittu tuleville vuosille

- Uuden avustusohjeen mukaisesti keskeisimpien kumppaneiden (myös isoimpien avustusten saajia) käydään keskustelut joissa sovitaan yhteisesti tavoitteista ja seurannasta
 - Tällä saadaan vahvistettua hyvinvointialueen palveluiden ja keskeisten järjestötoimijoiden linkittymistä ja yhteistyön tavoitteellisuutta.
- Mietinnässä on miten pienten vapaaehtoistoimijoiden seuranta ja tilastointia voisi yhteismitallistaa lisäämättä kohtuuttomasti hallinnollista kuormaa.
- Uudessa avustusohjeessa kaikki toiminta-avustukset kytketään aiempaa suuremmin hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden edistämiseen. Jo nyt järjestöjen työ ja toiminta on ollu erittäin arvokasta, mutta entistä selkeämmällä linkityksellä yhteisiin tavoitteisiin pyritään tekemään järjestöjen työn merkitystä entistä näkyvämmäksi.